

Uniós természeti erőforrás stratégia – konkrét célok nélkül

Az emberiség a természeti erőforrásokat a végtelékig kihasználja. A jelenlegi gazdasági rendszerek alapvetően a természeti erőforrásokra épülnek: nyersanyagokra (mint az ásványok, tüzelőanyagok), illetve környezeti elemekre (a levegő, a víz, a talaj, élővilág). Jelenleg a mezőgazdaság használja a Föld teljes területének 50 százalékát. A környezetszennyező kibocsátásokat is mind a természeti erőforrásaink „nyelik el”. Az ENSZ 2005-ös millenniumi ökörendszer-értékelése szerint az 1960-as évek eleje óta az összes ökörendszer kétharmadában hanyatlás következett be, és ugyanebben az időszakban a természeti erőforrások iránti kereslet 70 százalékkal emelkedett.

Európai Unió célja, hogy megállítsa a jelenlegi folyamatot, melyben a gazdasági növekedés együtt jár az erőforrások fokozott használatával. A cél egy olyan gazdasági növekedés elérése, mely független a természeti erőforrások használatától. Az erőforrások fenntartható használata egyben fenntartható termelést és fogyasztást is jelent, és kulcseleme a hosszú távú jólétnek. Az EU gazdaságában mindenütt csökkentenünk kell az erőforrások felhasználásának környezeti hatását, és ugyanakkor javítanunk az erőforrások felhasználásának hatékonyságát.

A természeti erőforrások kifosztásának problémája nyilvánvalóan globális kérdés, melyre csak globális válasz adható, ezért az EU-nak lépéseket kell tennie egy szigorú nemzetközi szabályozásért. Ennek első lépése egy Európai Stratégia, hisz az Unió erőforrás-használatának globálisan érezhető környezeti hatása van. Fontos lenne az európai példamutatás, ugyanis az egy főre jutó erőforrás-felhasználás kiemelkedően magas az uniós tagországokban. Ha az egész világ a mi fogyasztási mintánkat követné, a becslések szerint 20 év alatt megnégyszereződne a világ erőforrás-felhasználása,

Az Európai Bizottság a tavalyi évben terjesztette elő Tematikus Stratégiáját a Természeti Erőforrások Fenntartható Használatáért. Az előterjesztetés azonban – ellentétben a Hatodik Környezeti Akcióprogramban megfogalmazottakkal – nem jelöl ki konkrét célokat, feladatokat a természeti erőforrások felhasználásának hatékonyabbá tétele és csökkentése érdekében. Az Európai Parlament kijelölt jelentéstevője, a holland Kartika Liotard az első parlamenti vita során kijelentette, hogy vissza kellene küldeni az egész anyagot a Bizottságnak, ugyanis a javaslat azzal, hogy rövidtávon kizárólag kutatási feladatokat és ajánlásokat fogalmaz meg, a gyakorlatban sok évvel eltolja a valódi intézkedések kezdetét.

Liotard asszony jelentéséről először az Európai Parlament Környezetvédelmi Bizottsága szavazott idén márciusban. A jelentés konkrét betartandó feladatok megfogalmazását kérte az Európai Bizottságtól. Hegyi Gyula, az Európai Szocialista Párt árnyék jelentéstevője számos módosító indítványt terjesztett be, melyekből 24-et el is fogadott a Környezetvédelmi Bizottság. A végleges jelentés része lett többek között az a magyar javaslat, mely kimondta, hogy mivel az élelmiszer-előállítás (mezőgazdaság, élelmiszeripar), az építészet a hozzá kapcsolódó iparral és a közlekedés van a legnagyobb hatással a természeti erőforrásokra, ezért e területeken szükséges először a beavatkozás. Elfogadták azt az indítványt is, mely arra kéri az Európai Bizottságot, hogy csak azon nem-uniós országok kaphassanak uniós támogatást, amelyek tiszteletben tartják az EU új természeti erőforrás stratégiáját.

Az Európai Parlament plenáris ülése április 25-én Strasbourgban szavazott a stratégiáról. Hegyi Gyula a vita során kijelentette, hogy piacgazdaságokban gazdasági eszközök, azaz egy környezetbarát adórendszer lehet a legalkalmasabb módszer az erőforrások használatának szabályozására.

A környezetvédő civil szervezetek szerint a stratégia végrehajtása nem tűr halasztást, és az elfogadott stratégia nem alkalmas még az Unió által korábban kitűzött célok elérésére sem. A legnagyobb európai zöld civil szervezet, az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) szerint negyven éven belül a negyedére kell csökkenteni a természeti erőforrások használatát, továbbá egy éven belül meg kell határozni, hogy a mely erőforrásokra kell leginkább összpontosítani, és ezek esetében rövid távú célokat, csökkentési kvótákat kell kijelölni.

Mivel az Európai Bizottság irányelv vagy rendelet helyett egy senkit semmire nem kötelező stratégiát terjesztett csak elő, így sem az Európai Parlamentnek, sem a Tanácsnak nincs hatásköre kötelező érvényű előírásokat elfogadni. A stratégia folytatásáról, a konkrét célok megvalósításáról tehát egyelőre nem született döntés, ám a stratégiát öt év múlva felülvizsgálja a Bizottság és remélhetőleg akkor konkrét javaslatokkal, betartandó célkitűzésekkel fog előállni.

Brüsszel, 2007. április

Simon Gergely